

PROBLÉM NEVEDOMOSTI...

393/2015

www.inky.sk

20. 9. 2015

Tupí apoštoli? – dva druhy nevedomosti – problém nevedomosti – smrteľná hrozba nevedomosti

„Ježiš a jeho učeníci prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel, lebo učil svojich učeníkov a hovoril im: „Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí a zabijú ho. Ale zabitý po troch dňoch vstane z mŕtvych.“ Lenže oni nechápali toto slovo a spýtať sa ho báli. Tak prišli do Kafarnauma. A keď bol v dome, opýtal sa ich: „O čom ste sa zhovárali cestou?“ Ale oni mlčali, lebo sa cestou medzi sebou hádali, kto z nich je väčší.“ (Mk 9,30–34 SSV).

Učeníci v tomto úryvku pôsobia dojmom dokonalých tíkov. Ježiš hovorí o Bitke, najzúrivejšej a jedinej v dejinách celého Vesmíru, na ktorej naozaj záleží, hovorí o strašlivej cene, ktorou On sám za víťazstvo Svetla (a ľudskú hlúposť – vrátane ich, učeníkov!) zaplatí... a oni namiesto počúvania a zimomriavok na chrbte sa dohadujú, kto v ich z ľudského hľadiska bezvýznamnom spolku je v porovnaní s ostatnými nímandmi väčší! Rozumiete tomu?

Evanjelista Marek sa možno tiež pri písaní týchto slov hanbil za tento ich postoj a tak pridáva akoby na omluvu ono vysvetlenie: „oni nechápali toto slovo a spýtať sa ho báli“. Ospravedlňuje ale nevedomosť? Ak človek z nevedomosti podpáli vlastný dom, alebo vyhodí do odpadkov víťazný lós, je jedno, z akých pohnútok to urobil. Dom ľahol popolom úplne rovnako, ako keby ho zapálil úmyselne a peniaze sú fuč, jedno či lós vyhodil vedome a od zlosti, vedome a z ušľachtilých pohnútok, alebo nevedome a z čirej hlúposti. Sú preč a bodka.

Navyše – stále môžeme rozlišovať nevedomosť *prekonateľnú* a teda, ak pretrváva, tak *zavinenú* lenivosťou a neochotou človeka učiť sa, hoci môže; a nevedomosť *neprekonateľnú* a teda *nezavinenú*, kedy v silách človeka dané poznanie jednoducho nie je a to napriek tomu, že vynaložil všetky svoje sily a využil všetky možnosti na to, aby ju odstránil. V tom druhom prípade by sme mohli aspoň povedať: „No, veď ty za to fakt nemôžeš, netráp sa tým, proste sa to stalo...“ – ale aj to je len chabá útecha, ktorá na samej veci nakoniec aj tak nič nezmení... V prípade apoštolov sa ale jedná dokonca o ten prvý prípad, nevedomosť, ktorú mohli odstrániť priamo u Učiteľa jednoduchým *opýtaním sa!* Ale neopýtali sa. Prečo? „Lebo sa báli...“ Čoho sa báli? Vykrútil by im Ježiš krk? Vyhnať by ich? Vyhodiť? Nič z toho. Len by vyzerali jeden pred druhým... hlúpo. No, uprostred ohnivej hádky o to, kto z nich je väčší a šikovnejší a múdrejší, je takýto imidž hlupáka tuho nepríjemná vec, to hej. Tak sa radšej všetci tvária, že sú OK a všetko úplne jasne chápu: „Peter, rozumieš tomu, čo to Ježiš hovorí? Samozrejme, že rozumiem, Matúš. Ty azda nie? Ale nie, Peter, samozrejme, že rozumiem, len som sa tak opýtal, že či aj Ty... Ale isto, Matúš, neboj sa, nie som praštený, isteže rozumiem...“ – a ako hovorí Písmo: „keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy“ (Mt 15,14 SSV) – v tomto prípade konkrétne priepasti hlúposti a ignorancie...

Je však hlúposť problémom? Veď no, sme ľudia, slabí, omylní... nemohol by Pán Boh mať s takouto slabosťou a nevedomosťou súciť? Ale On ho má! Má Ho a plne nám ju prepáčil! Ale: Spása aj od nás vyžaduje dosiahnuť *objektívny cieľ*: konkrétne si „obliecť Krista“ (porov. Rim 13,14) a vo všetkom sa tak Bohu pripodobniť, aby, súc *podobní* Bohu, sme mohli s Bohom byť aj opravdivo *spojení*, zjednotení (porov. Jn 15,10; 1Jn 2,6) – a teda s Ním a v ňom zbožšteni! Ale ako by sme mohli tento cieľ dosiah-

nuť, ak by sme o ňom najprv nevedeli? A ako by sme sa mohli pripodobniť Kristovi, ak by sme Ho najprv nepoznali? Poznanie je dôležitá podmienka – a ak chýba, máme veľký, obrovský, zásadný problém! Preto aj sám Ježiš kladie na toto poznanie veľký dôraz, keď hovorí: „Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, ... hlúposť.“²³ Všetky tieto zlé vychádzajú znútra a poškvŕňujú človeka.“ (Mk 7,21-23 SSV), alebo inde: „Keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytiť, čo bolo zasiate ... u koho bolo zasiate do dobrej zeme, to je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu“ (Mt 13,19-23 SSV), či do tretice: „Vtedy sa nebeské kráľovstvo bude podobať desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženichovi.“² Päť z nich bolo nerozumných (v gr. doslova *sprostých*...) a päť múdrych“ (Mt 25,1-2 SSV).

Tento problém nevedomosti je dnes v slovenskej Cirkvi prítomný a to veľmi vypuklo. Z dôvodov, o ktorých sa tu nebudem rozpisovať, sa stalo, že väčšina kresťanov a dokonca aj katolíkov nemá základnú predstavu v tých najzásadnejších otázkach: *Čo je to spása? Ako sa dá získať? Čo pre to musím urobiť? Čo to odo mňa vyžaduje? Ako sa to dá dokázať?* No a potom, keď v kostole v kázňach počúvame rôzne múdre ponaučenia, ktoré už len dopĺňujú tieto základné informácie, podobá sa to vešaniu listov na neexistujúci strom. Je to akoby ste vysvetľovali jemné nuansy hokejovej taktiky človekovi, ktorý netuší, čo je to ľad, korčule, hokejka a nevie nič o pravidlách hokejovej hry. Tak aj v Cirkvi narážame na ľudí, ktorí na jednej strane čítajú Denníček sestry Faustíny – povedané po ľudsky, je to čítanie pre „expertov“ a „veľmi pokročilých“ – a pritom nechápu najzákladnejšie princípy kresťanstva a duchovného života!

Ako hovorí Ježiš, takáto *nevedomosť* dokáže človeka zatratiť! Preto je dôležité, aby sme sa vrátili úplne k základom. Je zbytočné, aby sme sa bavili o tom, ako evanjelizovať, keď sme sa sami ešte nevydali na Cestu s Kristom; či ako sa správať v malom spoločenstve, ktoré sme vari ešte ani nevytvorili a ani dost' dobre nechápeme, ako by malo vyzerať a prečo je také dôležité. Preto aj väčšina kázni u väčšiny ľudí v kostole ide jedným uchom dnu a druhým von...

Naším sprievodcom na tejto ceste bude obrad sv. omše. Liturgia totiž je nielen miestom vysluhovania sviatostí, či miestom, kde oslavujeme a uctieваме Boha. Nie je ani len miestom, kde sa v nedeľu stretáme a už vôbec nie iba nejakou „nedeľnou povinnosťou“ kresťana katolíka. Liturgia – to je aj akt vyučovania. Nielen v Božom slove, v kázni, dokonca ani nie len v omšových textoch (aj keď aj tie v sebe nesú pozhnaný náklad lekcii a poznatkov). Aj samotný obrad sv. omše je akoby schémou samotného kresťanstva, zrkadlom Cesty, ktorou kresťanstvo je (porov. Sk 9,2).

Od budúcej nedele nás preto bude práve obrad sv. omše sprevádzať našou exkurziou samotnou kostrou a základom kresťanstva. Budeme objavovať samotný princíp jeho fungovania, aby potom, keď už budeme mať v mysli túto kostru jasnú a pevnú, sme aj my mohli postúpiť medzi pokročilých a začať ju obalovať listočkami Božej múdrosti z ohromného pokladu, ktorý z Božej milosti Kristova Cirkev za 2000 rokov svojho putovania s takou starostlivosťou nazhromaždila. A tentoraz im konečne aj porozumieme! Váš Inky